

GAZETA BEZPŁATNA

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Nr 141 kwiecień — czerwiec 2019 r.

ISSN 1508 – 4558 nakład 6.000 egz.

XX LAT PULSU REGIONU

organizatora konkursu „Eko-sołectwo”

Wersję elektroniczną Pulsu Regionu znajdziesz na: WWW.warmiamazury.tv/pulsregionu

Mój komentarz

W 2019 roku po raz pierwszy INTER-PRIM Sp. z o.o., wydawca PULSU REGIONU organizuje coroczną edycję konkursu pod nazwą EKO-SOŁECTWO, czyli zbieranie zalegających w naszym województwie elektrośmieci. Akcji patronuje Urząd Marszałkowski – Marszałek Gustaw Marek Brzezina. Zapraszamy do udziału wszystkie zainteresowane sołectwa. Szczegółowe zasady konkursu opisujemy w gazecie. Finał w listopadzie! Zapraszamy również do kontaktu z redakcją.

Na łamach Pulsu Regionu Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie informuje, że 21 stycznia 2019 roku został wznowiony nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. Wnioski o dofinansowanie są przyjmowane drogą elektroniczną lub w formie papierowej. Ponadto, w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Puls Regionu był gościem na tegorocznym Festiwalu Kultur w Gietrzwałdzie. Miał on szczególną oprawę, gdyż Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza połączyła siły z Gminą Gietrzwałd w zorganizowaniu tego wyjątkowego przedsięwzięcia. Wydarzenie miało charakter konkursu. Uczestnikami były zespoły ludowe z całego województwa warmińsko-mazurskiego. W tym roku widownia mogła podziwiać prezentacje aż 23 grup śpiewaczych. Relacja z tego wydarzenia w Pulsie. Zapraszamy do czytania.

Sylvia Szkamruk

Grunwald 2019

W lipcu trwają Dni Grunwaldu. Ich punktem kulminacyjnym jak co roku była inscenizacja jednej z największych bitew średniowiecznej Europy.

Tegoroczna XXII Inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem odbyła się 13 lipca o godz. 15.00. Inscenizację tradycyjnie poprzedził Apel Grunwaldzki na wzgórzu pomnikowym z udziałem żołnierzy Wojska Polskiego i harcerzy, uczestniczących w corocznym Zlocie Wspólnoty Drużyn Grunwaldzkich. Swoją udział w uroczystościach uświetnili: minister Jan Krzysztof Ardanowski, ambasador Litwy w Polsce Eduardas Borisovas wraz z delegacją, posłowie, wojewoda Artur Chojecki, marszałkowie i wicemarszałkowie uczestniczący w Konwencji Marszałków Województw RP, samorządowcy, przedstawiciele służb mundurowych i harcerstwa.

Konkursy na aktywizację wsi

W czwartek 11 lipca poznaliśmy tegorocznych laureatów konkursów „Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego” oraz „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”.

Inicjatywa „Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego” skierowana jest do wszystkich sołectw w regionie. Służy promowaniu działań z zakresu modernizacji terenów wiejskich oraz wspieraniu zadań

wpływających na zwiększenie aktywności społeczności lokalnych na obszarach wiejskich. W tym roku konkurs został podzielony na dwie kategorie: zadania inwestycyjne i zadania aktywizujące społeczności lokalne. Maksymalna wysokość pomocy finansowej na jedno zadanie inwestycyjne wynosi 12 tys. zł, a na zadanie aktywizujące społeczności lokalne - 4 tys. zł. Wpłynęły 273 wnioski na łączną kwotę dofinansowania 2,7 mln zł. Ostatecznie wybrane zostały 34 zadania inwestycyjne na kwotę 400 tys. zł oraz 25 zadań aktywizujących społeczności lokalne na kwotę ponad 98 tys. zł.

W przedsięwzięciu „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla” dofinansowanie może być przyznane gminie na realizację przedsięwzięć zgłoszonych przez sołectwa biorące udział w Programie Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”. Celem konkursu jest zwiększenie poziomu zaangażowania społeczności obszarów wiejskich w realizację inicjatyw w swoim otoczeniu, poprawa warunków życia ludności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wzrost atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Maksymalna wysokość na jedno zadanie nie może przekroczyć kwoty 20 tys. zł. Wpłynęło 35 wniosków na łączną kwotę ponad 637 tys. zł. Dofinansowanych zostało 13 zadań inwestycyjnych na kwotę 249 tys. zł. Ogólnie w obu konkursach dofinansowano 72 zadania na kwotę 747,5 tys. zł.

REKLAMA

SPRZEDAM

Działka budowlana o pow. **1165 m²** w miejscowości **Nowa Wieś** (gm. Purda, pow. olsztyński, woj. warmińsko-mazurskie) objęta miejscowym planem zagospodarowania.

Podłączona do asfaltowej drogi powiatowej, w sąsiedztwie niskiej, jednorodzinnej zabudowy.

Uzbrojenie – prąd, woda.

Działka znajduje się w odległości ok. 18 km od Olsztyna, z którym jest znakomicie skomunikowana. Dojazd do obwodnicy miasta (węzeł Jaroty) zajmuje ok. 10 minut, a stąd w kilka minut obwodnicą można dostać się w dowolne dzielnice Olsztyna.

SPRZEDAŻ BEZ POŚREDNIKÓW, BEZPOŚREDNIO OD WŁAŚCICIELA.

Kontakt: **karol_66@o2.pl**

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Dyrektor Wydawnictwa

Sylvia Szkamruk
kom. 508 163 198
tel. 89 535 48 92 fax 89 535 48 91
interprim@tlen.pl

Korekta:

Jolanta Grochowska

Grafika, skład, łamanie:

Zbigniew Nowicki, tel. 515 241 779
reklama@data.pl

Wydawca:

INTER PRIM Sp. z o.o.
ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn

Prezes Wydawnictwa

Jarosław Kosiński
inter-prim@neotrada.pl

Redakcja:

ul. Św. Wojciecha 2/23, 10-038 Olsztyn
tel./fax 89 535 48 90, 89 535 48 92
interprim@tlen.pl

Kolportaż poprzez Poczta Polska do wszystkich, urzędów miast, gmin, miast i gmin oraz 19 starostw w województwie warmińsko-mazurskim oraz do wszystkich sołectw Warmii i Mazur (2359) i nadleśnictw (33).

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.

Urząd Marszałkowski i Urząd Wojewódzki.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych artykułach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń oraz jakość nadesłanych materiałów.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Święto Ratowników i wsparcie bezpieczeństwa nad wodą

W środę 3 lipca w budynku kapitanatu CRS Ukiel w Olsztynie odbyło się spotkanie z okazji Dnia Ratownika Wodnego połączone z przekazaniem policji funduszy na zakup łodzi motorowej.

Uroczystość rozpoczęła się od podpisania przez marszałka województwa Gustawa Marka Brzezina i Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji mł. insp. Arkadiusza Sylwestrzaka umowy przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Policji. Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego corocznie przekazuje pieniądze na Fundusz Wsparcia Policji. W tym roku 200 tys. zł przeznaczone zostanie na zakup łodzi motorowej na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Elblągu.

W spotkaniu z okazji Dnia Ratownika Wodnego wzięli udział m.in. przedstawiciele 6 organizacji zajmujących się ratownictwem wodnym: Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Giżycku, Elbląskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Elblągu, Mazurskiej Służby Ratowniczej w Okartowie, Ochotniczej Straży Pożarnej w Szeligach, Jednostki Ratownictwa Wodnego Elk i Stowarzyszenia Podwodnik Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych Orzysz.

Organizacje pozarządowe, które uzyskały zgodę na realizację zadań z zakresu ratownictwa, otrzymują co roku dotacje celowe z budżetu Województwa na realizację zadania, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego. W tym roku na ten cel przeznaczono 450 tys. zł. Dotacje wykorzystywane są na wsparcie realizacji takich zadań jak: zapewnienie stanu gotowości ratowniczej, prowadzenie działań ratowniczych, utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie dokumentacji wypadków.

WIZZ AIR otwiera nowe połączenie lotnicze OLSZTYN-MAZURY – BREMA

We wtorek 2 lipca Wizz Air - najszybciej rozwijająca się linia lotnicza w Europie Środkowo-Wschodniej - ogłosiła nową międzynarodową niskokosztową trasę z Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury do Bremy w Niemczech.

Najnowsze połączenie Wizz Air będzie obsługiwane dwoma lotami tygodniowo (w środy i niedziele). Pierwszy lot zaplanowany jest na 27 października. Bilety są dostępne już w sprzedaży i mogą być rezerwowane na stronie wizzair.com lub za pośrednictwem aplikacji mobilnej Wizz Air. Ceny rozpoczynają się od 39 złotych.

Brema jest kulturalnym i ekonomicznym centrum północnych Niemiec. Liczne galerie i muzea z Übersee-Museum Bremen na czele to powody, dla których warto odwiedzić miasto. Brema jest również jednym z największych portów morskich i ośrodków handlu morskiego w Niemczech. Miasto stanowi ważny ośrodek kulturalny z bogatą ofertą atrakcji. Nowa trasa wzmocni biznesowe relacje między Polską i Niemcami, korzystnie wpływając na rozwój branży lotniczej i turystycznej.

Obecnie Wizz Air obsługuje jeszcze dwie trasy z Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury - do Londynu Luton oraz Dortmundu.

Paulina Gosk, manager ds. komunikacji korporacyjnej w Wizz Air, powiedziała: „Z radością świętujemy dziś wyjątkowe wydarzenie, ogłaszając trzecią trasę w siatce połączeń WIZZ z lotniska Olsztyn Mazury. Niskie taryfy Wizz Air zawitały na Mazury w 2016 roku. Dotychczas ponad 180 tys. osób skorzystało z połączeń z oraz do Szyman. Dodanie trasy do Bremy jest wyrazem zaangażowania linii w działalność w regionie oraz na rzecz polskich klientów. Mamy nadzieję na kontynuację owocnej współpracy z władzami lotniska i dalszą rozbudowę oferty z Mazur. Nasza załoga serdecznie zaprasza Państwa na pokład!”

Gustaw Marek Brzezina, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powiedział: „Stworzyliśmy możliwość latania naszym

mieszkańcom i gościom. Korzystają z niej nie tylko pasażerowie z Warmii i Mazur, ale także z Podlasia i północnego Mazowsza. Mamy podróżujących przedsiębiorców i uczestników dużych wydarzeń kulturalnych czy sportowych. Spełniamy wszelkie oczekiwania przewoźników. Lotnisko żyje i funkcjonuje. I ogromnie cieszy nas nowy kierunek lotów ogłaszany przez Wizz Air.”

Brema

fot. Nicole Pankalla z Pixabay

Tomasz Kądziołka, Prezes Zarządu Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury, powiedział: „Północne Niemcy to kierunek, który często pojawiał się na liście życzeń naszych pasażerów więc dlatego bardzo cieszymy się, że Wizz Air zaoferuje loty z Mazur do Bremy.”

Aktualny rozkład lotów sprawdzić można na stronie internetowej Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury www.mazuryairport.pl

Ruszyła rezerwa wykonania

Zarząd województwa warmińsko-mazurskiego podzielił pierwsze środki z tzw. rezerwy wykonania. To specjalna pula środków europejskich przyznawana regionom, które wykazują najlepsze wyniki, jeśli chodzi o stopień osiągnięcia zakładanych celów, jakość zarządzania oraz postępy finansowe.

– *Dotrzymujemy słowa – mówi marszałek Gustaw Marek Brzezina – Samorząd województwa spełnił wszystkie wymogi postawione nam przez Brukselę, dlatego dziś mogliśmy uruchomić środki z rezerwy i wybrać pierwsze projekty do dofinansowania.*

Z tych środków zostaną dofinansowane następujące zadania:

- Ostróda zostanie dofinansowane na organizację Ostróda Reggae Festiwal w wysokości 2,3 mln zł,
- Caritas Archidiecezji Warmińskiej 3,4 mln zł na rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania budynków na potrzeby hospicjum stacjonarnego i domowego w Olsztynie,
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jakuba Apostoła w Tolkmicku – blisko 4,4 mln na utworzenie Szlaku Jakubowych Kościołów Zalewu Wiślanego,
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała Archanioła w Blankach – blisko 1 mln zł na prace konserwatorskie polichromii ścian wewnętrznych w gotyckim kościele
- Kętrzyn - 3,3 mln zł na Transgraniczne Centrum Kultury Fizycznej, II etap przebudowy Stadionu Miejskiego,
- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Partyzantów w Olsztynie – 1,2 mln zł na rewitalizację zabytkowej kamienicy przy ul. Partyzantów 16,
- Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wyzwolenia w Olsztynie – 264 tys. zł na rewitalizację zabytkowej kamienicy przy ul. Wyzwolenia 28,
- Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Jagiellońskiej w Olsztynie – 860 tys. zł na rewitalizację kamienicy przy ul. Jagiellońskiej 27,
- Biskupiński Klub Sportowy Tęcza - 3,4 mln zł na zwiększenie atrakcyjności parku miejskiego w Biskupcu.

Festiwalowy Gietrzwałd

Ach, co to był za festiwal! Śpiewy, tańce, kolorowe stroje i mnóstwo dobrej energii. W sobotę 6 lipca do Gietrzwałdu zjechało kilkaset osób. Ogrody Gietrzwałdzkie mieniły się kolorem strojów ludowych a wszechobecna muzyka i śpiewy towarzyszyły zebranym. Festiwal kultur „U noju na Warniji” rozpoczął się symbolicznym przecięciem wstęgi przez Prezesa Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej Jana Heichela, Dyrektora Biura W-MIR Jolantę Mackiewicz, Wójta Gminy Gietrzwałd Jana Kasprowicza oraz Prezesa Stowarzyszenia „Piękny Most” Teresę Przyczynę. Tuż po tym, z przytupem trzewików, zebrani wkroczyli w świat muzyki ludowej i biesiadnej.

Za nami III odsłona Festiwalu Kultur w Gietrzwałdzie, który w tym roku miał szczególną oprawę, gdyż Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza połączyła siły z Gminą Gietrzwałd w zorganizowaniu tego unikatowego przedsięwzięcia. Wydarzenie miało charakter konkursu. Uczestnikami były oczywiście zespoły ludowe z całego województwa warmińsko-mazurskiego. W tym roku widownia mogła podziwiać prezentacje aż 23 grup śpiewaczych.

Atrakcyjności wydarzeniu dodały stoiska z rękodziełem, z wyrobami garmazeryjnymi sporządzonymi według tradycyjnych receptur tj: sery, twarożki, chleb. Nie zabrakło też ciast i ciasteczek – ach ten smak dzieciństwa. Odwiedzający mogli nie tylko podziwiać, ale też zakupić najróżniejsze ręcznie wykonane przedmioty m.in.: obrazy, rzeźby, serwetki, szkatułki, a także materiałowe przytulanki i woreczki na zakupy. Wśród stoisk znalazły się kramiki gietrzwałdzkich kół gospodyń wiejskich, Gminnego Ośrodka Kultury, stowarzyszeń oraz miejscowych przedsiębiorców. Najmłodsi mogli pobawić się pod okiem

animatorek z Karuzeli Kultury – tutaj rekordy popularności były duże bańki mydlane. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również fotobudka, dzięki której można było uchwycić ulotne chwile spędzone na Festiwalu na zdjęciu stanowiącym cudowną pamiątkę na lata.

Festiwal odwiedziła również Dyrektorka Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych w Olsztynie Wiesława Sokołowska wraz ze swoimi współpracownikami, przyjaciółmi i rodziną. Przedstawiciele TUV rozdawali uczestnikom Festiwalu materiały informacyjno-promocyjne tj.: wiatraczki, okładki na dokumenty, notesy.

Puls Regionu również był obecny na Festiwalu korzystając z zaproszenia organizatorów.

Festiwalowi towarzyszyły degustacje potraw zbożowych zorganizowane w ramach Pikniku zbożowego „Smaczne i zdrowe produkty zbożowe”. Prawdziwe rarytasy w postaci klusek, kiszki, ciast i ciastek zaspokoili nawet największego smakosza. Prym wiodła oczywiście tradycyjna pajda chleba ze smalcem.

Wśród zachwytów nad śpiewem i unoszącą się muzyką, komisja konkursowa podjęła się trudu oceny wszystkich występów. Oceniającymi byli prawdziwi profesjonalści, znawcy tematu:

- Dominik Sidor, znawca folkloru, członek-założyciel Główna Konsultacyjnego ds. Tradycji Taneczno-Muzycznych i Obrzędowych Regionu Warmii i Mazur – przewodniczący komisji
- Angelika Rejs, kierownik Muzeum w Morągu – członek komisji
- Magdalena Biryło, etnograf, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – członek komisji

Ocenie podlegały takie zagadnienia jak: dobór repertuaru zgodnego z tradycją ludową, prezentowane stroje i rekwizyty, oraz ogólny wyraz artystyczny.

Wszystkie zespoły zaprezentowały się przepięknie. Z dużym trudem wyłoniono zwycięzców:

Kategoria: Piosenka ludowa

I miejsce ex aequo – Zespół „Warmińska kuźnia” (Czerwonka) oraz Ludowy Zespół Śpiewaczy Sterławiaczy (Sterławki Wielkie),

II miejsce – Folklorystyczny Zespół Śpiewaczy „Reszelanie” (Reszel),

III miejsce – Zespół „Rostkowie” (Rostki).

Kategoria: Piosenka biesiadna

I miejsce – nie przyznano,

II miejsce – Zespół „Sasanki” (Suchacz),

III miejsce – Zespół „Kalina” (Jędrzychowo).

Każdy zespół za udział w Festiwalu otrzymał pamiątkowego szklanego „Anioła tradycji” oraz dyplom, a każdy uczestnik – zestaw upominkowy.

Organizatorami wydarzenia byli:

Warminsko-Mazurska Izba Rolnicza

Gmina Gietrzwałd

Stowarzyszenie „Piękny Most”

„Rol-Wam” Sp. z o.o.

Amfiteatr w Gietrzwałdzie to idealne miejsce do tego typu przedsięwzięć. Umieszczenie w Ogrodach Gietrzwałdzkich sprawia, że każde wydarzenie nabiera niepowtarzalnego klimatu. Przygotowano tereny zielone i całą infrastrukturę, aby nie tylko zespołom, ale też publiczności czas upłynął na doskonałej zabawie. To była III edycja festiwalu, który powstał z połączenia odbywającego się w Gietrzwałdzie „U noju na Warniji” oraz Festiwalu Kultur organizowanego przez Warminsko-Mazurską Izbę Rolniczą.

cd na str. 6 ➔

← **cd. ze str. 5**

Panująca podczas wydarzenia atmosfera była doskonała. Publiczność spontanicznie tańczyła i śpiewała z wykonawcami. Dzięki umiejętnościom pani Dyrektor Jolanty Mackiewicz, która

prowadziła festiwal wraz z Teresą Przyczyną (Prezes „Pięknego Mostu”), nawet przerwy techniczne wypełniał wspólny śpiew i doskonała zabawa.

□

Wójt UG Gietrzwałd Jan Kasprowicz: *Ja i moi pracownicy jesteśmy bardzo zadowoleni ze współpracy z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą. Cieszę się, że połączyliśmy się w doskonały zespół, czego efektem był ten fantastyczny festiwal. Zależy mi, aby Gietrzwałd został dostrzeżony jako miejsce idealne do promowania kultury naszego regionu. Mamy do tego idealne zaplecze techniczne w postaci amfiteatru. Potrafimy doskonale przygotować się do dużych imprez. Mamy potrzebne do tego doświadczenie. Gdzie, jak nie w Gietrzwałdzie? Tylko tutaj!*

Prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej Jan Heichel: *Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza oprócz spraw stricte rolniczych prowadzi również działania mające na celu ochronę i kultywowanie dziedzictwa kulturowego wsi. Na wsi polskiej tkwi potencjał, być może jeszcze nie w pełni wykorzystany. Zaczyna być jednak doceniany. Tych walorów świadomi są coraz bardziej mieszkańcy wsi, którzy znajdują też szansę dla siebie – na działanie, na pracę, na lepszy zarobek i komfort życia. Dziedzictwo kulturowe staje się więc poszukiwanym produktem, swoistym motorem polskiej wsi. Dziękujemy naszym Partnerom za wspieranie i owocną współpracę.*

Kierownik zespołu „Warmińska kuźnia” z Czerwongi Ryszard Borzymowski: *Zespół powstał w 2017 r. w Czerwonce i w ciągu tak krótkiego okresu zdobyliśmy już kilka znaczących nagród i wyróżnień np. 3. miejsce w Przeglądzie Kapel i Zespołów Śpiewających w Jezioranach w 2018 r. i 2. miejsce w 2019 r. (Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Nie tylko śpiewamy, ale też tworzymy widowiska obrzędowe wg własnych scenariuszy. Staramy się promować kulturę warmińską, korzystamy też z muzyki ludowej Kurpii, ponieważ te kultury są pokrewne i przenikają się do dziś.*

BIURO REGIONALNE W OLSZTYNIE
10-117 Olsztyn ul. 1 Maja 13 VIII p.
tel. 89 523 55 51
e-mail : olsztyn@tuw.pl

HONORUJEMY KARTĘ DUŻEJ RODZINY

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest kontynuatorem wielowiekowej tradycji wzajemności ubezpieczeniowej. Od ponad 25 lat realizujemy społeczno-ekonomiczną ideę „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”. Naszym głównym celem jest zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej, dostosowanej do potrzeb i oczekiwań naszych członków.

KARTA DUŻEJ RODZINY

rodzina.gov.pl

Dla posiadaczy kart oferujemy

15% zniżki

W UBEZPIECZENIACH KOMUNIKACYJNYCH

- ✓ Odpowiedzialność Cywilna posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC)
- ✓ Autocasco (z wyłączeniem ryzyk dodatkowych) zniżka dotyczy osób fizycznych będących posiadaczami samochodów osobowych oraz samochodów ciężarowych i ciężarowo-osobowych o DMC do 3,5 tony

30% zniżki

W UBEZPIECZENIACH MAJĄTKOWYCH I ROLNYCH

- ✓ Pakiet Bezpieczna Rodzina (z wyłączeniem Dom Assistance)
- ✓ Pakiet Bezpieczny Dom w Budowie
- ✓ Następstwa Nieszczęśliwych Wypadków
- ✓ Pakiet Bezpieczna Zagroda
- ✓ Obowiązkowe ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych

www.tuw.pl

TUW „TUW” posiada sieć wyspecjalizowanych placówek na terenie całego kraju. Zapraszamy po atrakcyjną ofertę.

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

Poprawiamy północną drogę wojewódzką

Drugiego lipca 2019 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie została podpisana umowa z wykonawcą robót budowlanych na drodze wojewódzkiej nr 507 Braniewo – Pieniężno na odcinku Wola Lipowska – Pieniężno.

Całkowita wartość projektu to 81,2 mln zł. Dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 85 proc. Pieniądze pochodzą z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, Oś 7 Infrastruktura transportowa, Działanie 7.1 Infrastruktura drogowa o znaczeniu regionalnym. 10 proc. środków pochodzi z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 5 proc. z budżetu państwa.

Beneficjentem jest Województwo Warmińsko-Mazurskie. Umowę podpisali ze strony Województwa - dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich Waldemar Królikowski, ze strony wykonawcy Strabag sp. z o.o. - Grzegorz Orłowski.

Jest to II etap rozbudowy drogi wojewódzkiej 507, zamykający całość przedsięwzięcia, dzięki któremu cały, blisko 29-kilometrowy, odcinek między Braniewem i Pieniężnem przejedziemy drogą o wysokim, europejskim standardzie — powiedział marszałek Gustaw Marek Brzezina. — Jak

Waldemar Królikowski, dyrektor ZDW, marszałek województwa Gustaw Marek Brzezina, wicemarszałek Miron Sycz i Grzegorz Orłowski – przedstawiciel firmy Strabag sp. z o.o.

widzieć, prace na drogach wojewódzkich idą pełną parą, a wszystko to w trosce o komfort i bezpieczeństwo podróżnych.

Zakres projektu obejmuje 13,880 km drogi i stanowi II etap rozbudowy drogi 507 Braniewo – Pieniężno. Początek znajduje się ok. 1 km za Wolą Lipowską, koniec stanowi skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 512 (ul. Lidzbarska w Pieniężnie). W ramach inwestycji zaplanowano też budowę obwodnicy Pieniężna oraz budowę miejsca do kontroli pojazdów ciężarowych. Projekt przewiduje też m.in.: wzmocnienie nawierzchni, przebudowę

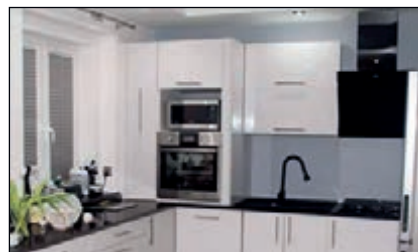
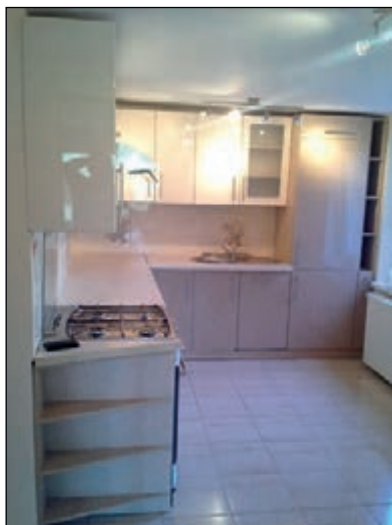
skrzyżowań, zastosowanie elementów spowolnienia ruchu, budowę i przebudowę chodników, ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych, przebudowę i budowę zatok postojowych, w tym budowę parkingu w Braniewie, wycinkę drzew i krzewów kolidujących z przebudową oraz zagrażających bezpieczeństwu użytkowników ruchu drogowego, wraz z wykonaniem nasadzeń zastępczych oraz budowę oświetlenia drogowego na terenie przyległych miejscowości.

Rozpoczęcie robót zaplanowano na 16.07.2019 r., zakończenie - 2.10.2021 r.

REKLAMA

MEBLE NA MIARĘ

Zbigniew Szkamruk, Morąg, ul. Leśna 1, kom. +48 664 499 890

Nowoczesność w każdym calu!

Program „Czyste Powietrze”

Wymień piec i przeprowadź termomodernizację swojego domu w ramach dofinansowania z programu „Czyste Powietrze”. W Polsce z powodu chorób wywołanych zanieczyszczonym powietrzem rocznie umiera ok. 45 000 osób, czyli ponad 7 razy więcej niż w wyniku biernego palenia. Dym z komina zawiera pył i inne zanieczyszczenia, w tym substancje rakotwórcze!

O programie

Czyste Powietrze to kompleksowy program, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do powietrza z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym. Program skierowany jest do osób fizycznych, które są właścicielami/współwłaścicielami domów jednorodzinnych, osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego, jak również do osób fizycznych, które posiadają prawo własności lub są współwłaścicielami wydzielonego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym lokalu z wyodrębnioną księgą wieczystą, z zastrzeżeniem, że lokal został wyodrębniony do 01.01.2019 r. Dla tych Beneficjentów maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych, od których liczona jest wysokość dotacji, będzie wyznaczana w odniesieniu do wydzielonego lokalu mieszkalnego, a dla pozostałych – w odniesieniu do domu.

Dotacje i pożyczki będą udzielane za pośrednictwem szesnastu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW). W naszym województwie jest to Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Maksymalna kwota dotacji

- korzystając z programu zyskujesz zwrot części poniesionych kosztów
- maksymalny możliwy koszt, od którego liczona jest dotacja to 53 tys. zł
- pozostałe koszty kwalifikowane przedsięwzięcia przekraczające kwotę dotacji mogą zostać dofinansowane w formie pożyczki, minimalny koszt kwalifikowany projektu to 7 tys. zł

Program przewiduje dofinansowanie m.in. na:

- wymianę nieefektywnych energetycznie źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania określone w programie
- docieplenie przegród budynku
- zakup i wymianę stolarki okiennej i drzwiowej
- montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej
- instalację odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej)
- zakup i montaż wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła

Formy dofinansowania

- Dotacja
- Pożyczka

Terminy

- Realizacja programu: lata 2018-2029
- Podpisywanie umów do: 31.12.2027 r.
- Zakończenie wszystkich prac objętych umową do: 30.06.2029 r.

Nabór wniosków

- Prowadzony jest w trybie ciągłym, czyli wnioski są oceniane na bieżąco

- Wnioski są przyjmowane i rozpatrywane przez właściwe terytorialnie Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Terminy składania i rozpatrywania wniosków oraz sposób ich wypełniania (elektronicznie lub na papierze) są zamieszczone na stronach internetowych właściwych WFOŚiGW

Ważne informacje

Warunki dla wszystkich budynków

- Wymiana lub montaż indywidualnego źródła ciepła są możliwe, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest możliwe lub nie jest uzasadnione ekonomicznie
- Warunkiem montażu kotła na węgiel, a od 1.07.2019 r. wszystkich kotłów na paliwo stałe, jest brak możliwości podłączenia lub brak uzasadnienia ekonomicznego podłączenia do sieci dystrybucji gazu

Warunki dla nowych budynków

- W budynku nowo budowanym finansowany jest jedynie zakup i montaż źródła ciepła wraz z przyłączami, wentylacji mechanicznej wraz z odzyskaniem ciepła oraz mikroinstalacji fotowoltaicznej i kolektorów słonecznych
- Zakup nowego źródła ciepła jest możliwy jedynie w przypadku, gdy przegrody spełniają/ będą spełniać normy określone w Warunkach Technicznych, obowiązujących od 31.12.2020 r. (udokumentowane np. certyfikatami/świadectwami potwierdzającymi wartość współczynników przenikania ciepła/ wpisem do dziennika budowy itd).

Siedem kroków do dofinansowania

1. Zdobądź wiedzę

Zapoznaj się ze szczegółami naboru: programem priorytetowym, formularzem wniosku i załącznikami oraz instrukcjami, a także regulaminem naboru.

2. Zbadaj potrzeby budynku

Określ stan obecny i potrzeby budynku, na podstawie zaleceń w audycie energetycznym lub z pomocą uproszczonej analizy energetycznej we wniosku o dofinansowanie; upewnij się, że wszystkie informacje, dotyczące domu (np. powierzchnia ścian i okien) są prawidłowe.

3. Wypełnij i złóż wniosek o dofinansowanie

Pamiętaj o wytycznych w tym zakresie na stronie właściwego WFOŚiGW i o dołączeniu dokumentów potwierdzających dochód. Aby wypełnić wniosek wejdź na Portal Beneficjenta na stronie właściwego terytorialnie WFOŚiGW (pamiętaj o wersji papierowej!).

4. Podpisz umowę o dofinansowanie

WFOŚiGW przygotowuje umowę po pozytywnym rozpatrzeniu Twojego wniosku.

5. Złóż wniosek o płatności

Środki mogą być wypłacone w kilku transzach po zrealizowaniu poszczególnych etapów przedsięwzięcia. Jeśli pojawią się zmiany w realizacji inwestycji, wystąp o odpowiednie zmiany w umowie.

6. Zakończenie przedsięwzięcia

Wizytacji końcowej podlegać będą wszystkie przedsięwzięcia, realizowane siłami własnymi i nie mniej niż 15% losowo wybranych, zakończonych przedsięwzięć. Dodatkowo możliwa jest kontrola przedsięwzięcia w terminie do 3 lat od zakończenia jego realizacji.

7. Rozliczenie przedsięwzięcia

Nastąpi po pozytywnej weryfikacji realizacji przedsięwzięcia przez WFOŚiGW.

Warunki dofinansowania

- Maksymalne koszty kwalifikowane, od których jest liczona wysokość dotacji: 53 tys. zł.
- Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia: 7 tys. zł.
- Oprocentowanie zmienne pożyczki: nie więcej niż WIBOR 12M + 70 punktów bazowych, ale nie mniej niż 2% rocznie, przy czym ustalenie wysokości oprocentowania następuje w cyklu rocznym.
- Planowany okres spłaty pożyczki: do 15 lat.
- Przy udzielaniu pożyczki możliwa jest karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia. Karencja w spłacie pożyczki wlicza się w okres spłaty pożyczki.

- Okres realizacji przedsięwzięcia: do 24 miesięcy od daty zawarcia umowy o dofinansowanie, lecz nie później, niż do 30.06.2029 r.
- Dofinansowaniu podlega ją przedsięwzięcia rozpoczęte nie wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowywanie.

UWAGA! Od dnia 1 lipca 2019 przedsięwzięcie nie może być rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku.

- Przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie; data zakończenia realizacji będzie potwierdzona w ostatnim protokole odbioru robót wykonawcy lub w protokole końcowym w przypadku przeprowadzenia kontroli przedstawiciela WFOŚiGW.

Na jakie działania między innymi możesz uzyskać dotację z Programu?

Nazwa elementu przedsięwzięcia	Jednostka	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na jeden budynek
audyt energetyczny budynku przedrealizacją przedsięwzięcia	szt.	do 1000 zł
dokumentacja projektowa związana z modernizacją, przebudową dachu (części konstrukcyjnych dachu) wraz z dociepleniem	szt.	do 1000 zł
dokumentacja projektowa modernizacji instalacji wewnętrznych oraz wymiany źródła ciepła	szt.	do 1000 zł
ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna		do 500 zł
Nazwa elementu przedsięwzięcia	Jednostka	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany
docieplenie przegród budowlanych oraz uzasadnione prace towarzyszące	m ² powierzchni przegrody	do 150 zł
wymiana stolarki zewnętrznej w tym: okien, okien połaciowych, drzwi balkonowych, powierzchni przezroczystych nieotwieralnych	m ² powierzchni	do 750 zł
wymiana drzwi zewnętrznych/ bram garażowych	m ² powierzchni	do 2 000 zł
Nazwa elementu przedsięwzięcia	Jednostka	Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany na jeden budynek
węzeł cieplny z programatorem temperatury	zestaw	do 10 000 zł

kotły na paliwo stałe (biomasa pochodzenia leśnego lub rolnicze-go) wraz z systemem odprowadzania spalin	zestaw	do 20 000 zł
kotły na paliwo stałe (węgiel grubo- by, średni, miałowy) wraz z systemem odprowadzania spalin	zestaw	do 10 000 zł
materiały budowlane wcho- dzące w skład ogrzewania elektrycznego	zestaw	do 10 000 zł
kotły gazowe kondensacyjne, olejowe, armatura, system do- prowa- dzania powietrza i odpro- wadzania spalin, zbiornik na gaz/ olej	zestaw	do 15 000 zł
pompy ciepła (powietrze/woda, powietrze/powietrze) wraz z osprzętem	zestaw	do 30 000 zł
pompy ciepła (grunt/woda, woda/ woda) wraz z osprzętem	zestaw	do 45 000 zł
materiały budowlane na cele ogrzewania budynku ciepłej wody użytkowej	zestaw	do 15 000 zł
wentylacja mechaniczna wraz z odzyskiem ciepła	zestaw	do 10 000 zł
kolektory słoneczne wraz z osprzętem	zestaw	do 8 000 zł
ogniwo fotowoltaiczne wraz z osprzętem*	zestaw	do 30 000 zł
przylączy i instalacja wewnętrzna gazowa/olejowa**	zestaw	do 5 000 zł
przylączy ciepłne***	zestaw	do 10 000 zł
przylączy i instalacje wewnętrzne elektroenergetyczne***	zestaw	do 8 000 zł

* Koszt instalacji za 1kWp wynosi 6000 zł ** Tylko w przypadku podłą- czenia nowego źródła *** Z wyłączeniem kosztu ponoszonego przez opera- tora sieci dystrybucyjnej w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznej

UWAGA! Osoby, które chcą skorzystać z pomocy finansowej na zakup nowego źródła ciepła lub wymianę nie- efektywnego źródła ciepła na paliwo stałe i termomodernizację domu w ramach Programu Czyste Powietrze i złożą swoje wnioski po 1 lipca 2019 roku muszą pamiętać, że koszty przedsięwzięcia nie mogą zostać ponie- sione przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem dokumentacji projektowej i audytu ener- getycznego, które mogą być wykonane wcześniej.

Serdecznie zapraszamy do kontaktu z nami.
Jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Adres: ul. św. Barbary 9, 10-026 Olsztyn
info@wfosigw.olsztyn.pl
tel.: 89 522 02 00, 89 522 02 20, 89 522 02 05, 89 522 02 28,
89 522 02 87, 89 522 02 79 – w sprawach Programu Prioryte-
towego „Czyste Powietrze”
fax: 89 522 02 09

PATRONAT HONOROWY

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezin

ZASADY KONKURSU „EKO – SOŁECTWO”

Redakcja Pulsu Regionu Magazynu Samorządów Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie organizuje po raz **DZIEWIĄTY** konkurs zbiórki elektrośmieci.

Zbieramy: lodówki, zamrażarki, roboty kuchenne, pralki, kuchenki, czajniki, tostery, zmywarki, suszarki, żelazka, odkurzacze, telewizory, radia, komputery, laptopy, drukarki, monitory, telefony, maszyny do szycia, golarki, zabawki elektryczne, baterie, silniki elektryczne, dojarki, akumulatory itd.

Zapraszamy sołtysów do udziału w akcji, prosimy o wyznaczenie miejsca zbiórki oraz podanie terminu zakończenia.

Informujemy, że ostateczny termin odbioru ustalono na koniec września 2019 r.

Udział w konkursie należy zgłosić do naszej redakcji listownie lub mailem z podaniem pełnego adresu i telefonu kontaktowego

Minimalna waga odpadów = 500 kg.

Elektrośmieci odbierać będzie firma Remondis Electrorecycling Sp. z o.o.

Instytucje wspierające zwycięzców: Samorząd Wojewódzki, Remondis Electrorecycling Sp. z o.o., Organizacja Odzysku Electro-System, WFOŚiGW, W-MIRol w Olsztynie, Bank BGŻ BNP Paribas SA Olsztyn, W-MODR w Olsztynie

I miejsce – 3 000 zł

II miejsce – 2 000 zł

III miejsce – 1 000 zł

IV-V miejsce – po 500 zł

Serdecznie zapraszamy wszystkich sołtysów do udziału w konkursie

Współfinansowane ze środków
Samorządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Kontakt:
Inter Prim Sp. z o.o.
Redakcja Puls Regionu
Magazyn Samorządów
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
interprim@tlen.pl

ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn
tel. 89 535 48 90
Jolanta Grochowska
kom. 502 153 565
jolanta.grochowska@gmail.com

REMONDIS®
ELECTRORECYCLING

Relacja sołtysa z Bystrego, gmina Giżycko

Warto zbierać

Nasza przygoda ze zbieraniem eko śmieci rozpoczęła się 5 lat temu. Wziąłem udział w konkursie, mając nadzieję, że angażuję się w coś istotnego. Wiem, że powiedzenie: „zależy mi na dobru sołectwa i gminy” brzmi jak wyświechtany slogan, ale cóż... tak właśnie jest. Trzeba jednak zaznaczyć, że takie przedsięwzięcie jak zbiórka elektrośmieci potrzebuje czegoś więcej niż zaangażowanie jednego sołtysa. Do tego potrzebni są ludzie, którzy patrzą nieco szerzej, potrzebni są ludzie, którym zależy.

5 lat temu udało nam się zająć 16 miejsce. Mimo tego, że daleko nam było do podium, to już nosiło znamiona sukcesu. Udało nam się zorganizować i zebrać sporo elektrośmieci. Może nie tak wiele jak ci z pierwszego miejsca, ale nadal sporo. Kolejna edycja zaowocowała drugim miejscem. To pokazuje jak wielki płomień udało nam się rozpalic tym przedsięwzięciem. Następnego roku, umocniliśmy naszą pozycję, udowadniając że ludziom z naszego sołectwa naprawdę zależy, a ich zaangażowanie nie maleje. W zeszłorocznej edycji sięgnęliśmy po złoto. Cieszę się, że z roku na rok ta chęć „zbieractwa” cały czas rośnie, a ludzi którzy chcą nam pomóc, stale przybywa.

W okresie zimowym udało mi się namówić Szkołę Podstawową w Bystrym do udziału w konkursie „Zbieraj z klasą” i tym razem zajęliśmy III miejsce na tle całej Polski. To naprawdę spore osiągnięcie, które wiele o nas mówi.

Często mówi się, że w konkursach i zawodach bierze się udział dla jakichś wyższych idei a nie dla laurów i nagród, ale te nagrody były dla nas niezwykle cenne. Nie ze względu na swoją wartość pieniężną, ale dlatego, że dzięki nim mogliśmy zdziałać wiele dobrego. Fundusze z wygranych pozwoliły na zakup wielu nagród dla dzieci. Zeszłoroczną wygraną przeznaczyliśmy na organizację wycieczki do Warszawy dla dzieci z naszego sołectwa. Spora część dzieci pierwszy raz miała okazję zobaczyć jak wygląda stolica. Pojechaliśmy do Centrum Kopernika oraz odwiedziliśmy nasz Stadion Narodowy.

Ten uśmiech na twarzy dziecka był dla nas największą nagrodą, podobnie jak atmosfera radości podekscytowania i wspomnienia z wycieczki. Dla takich chwil, naprawdę warto się starać. Chociaż oficjalne podziękowania, dyplom i kwiaty za wygrane miejsca też są bardzo przyjemne. Warto dodać, że dzięki wspomnianemu III miejscu w Polsce, dzieciaki mogły już odwiedzić Warszawę dwukrotnie.

Chcę w tym miejscu podziękować wszystkim, którzy wspierają nasze ekobieractwo. Nie sposób wymienić każdego z imienia i nazwiska. Cieszę się, że coraz więcej osób angażuje się w naszą akcję, że jest cała masa ludzi, którzy aż kipią od pozytywnej energii. To wszystko sprawia, że ja sam czuję większy sens w tym co robię. Wspominałem wcześniej, że cieszymy się z wszelkich nagród i wiemy jak je spożytkować, ale każde z nas zbiera ekośmieci bezinteresownie, poświęcając własny czas, siłę czy chociażby paliwo, potrzebne na przewiezienie jakiejś partii złomu. Proboszcz Bystrego ks. Mirosław Sorbaj zaadoptował na naszą zbiórkę pomieszczenie gospodarcze, które równie dobrze mógł wykorzystać jako garaż, albo cokolwiek innego. Ludzie są pomocni w przedsięwzięciu, które jest szczere, które może się przysłużyć jakiemuś większemu dobru. Ja sam staram się poświęcać tej akcji tyle czasu i energii ile tylko mogę. Moja żona Regina śmieje się, że zbieranie eko złomu stało się już moim nowym hobby. Nasze podwórka są nieco czystsze, a w naszym domach jest więcej miejsca, bo niepotrzebny ekozłom może wylądować gdzie indziej.

Chcę też podziękować również Wam [Pulsowi Regionu], za zorganizowanie tego konkursu. Za to, że z tego współzawodnictwa wynika sporo dobrego. Wiadomo, że w tym wszystkim towarzyszy nam ciekawość kto zbierze więcej, kto wygra, kto zwiezie więcej ton, skłamałbym mówiąc, że takie myśli mi nie towarzyszą. Ale tak naprawdę chodzi o coś wiele większego niż poczucie wygranej w konkursie. Wiele osób myśli podobnie i to napawa mnie radosnym optymizmem na przyszłość.

Sołtys Bystrego Mirosław Antoniak

PATRONAT HONOROWY

Marszałek
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

IX EDYCJA KONKURSU

eco

sołectwo

ZBIERAMY ELEKTROŚMIECI

ZAPRASZAMY WSZYSTKIE SOŁECTWA DO UDZIAŁU W KONKURSIE

tel. 89 535 48 90

kom. 502 153 565

jolanta.grochowska@gmail.com

fax 89 535 48 91

interprim@tlen.pl

Zgłoszenia tylko listownie lub e-mailem

